

КЊИЖЕВНОСТ И ЈЕЗИК

Нада Милошевић-Ђорђевић
Проблеми проучавања српске народне
(усмене) књижевности

Егон Фекете
О новом правопису српског језика опште
оцене и домети

Гордана Јовановић
Почеци српске писмености

Војислав Јелић
Есеј Доситеја Обрадовића

Василије Радикић
Песништво Милорада
Петровића Сељанчице

Драгољуб Зорић
Традиционално и модерно у роману
Дошљаци Милутина Ускоковића

3-4

1996.

XLIV

БЕОГРАД

Расправе и чланци – Настава
Прилози – Прикази и белешке
– In memoriam – Библиографија

КЊИЖЕВНОСТ И ЈЕЗИК

ЧАСОПИС ДРУШТВА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
И ДРУШТВА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ ЦРНЕ ГОРЕ

Друштво за српски језик и књижевност основали су 1910. године Александар Белић, Павле Појовић и Јован Скерлић. Његовим радом, који је прекидан само за време ратова (1914–1919. и 1941–1946) руководили су председници Јован Скерлић, Павле Појовић, Александар Белић, Михаило Стојановић, Драгољуб Павловић, Димитрије Вученов, Ђорђе Бајић, Слободан Марковић, Живојин Ситанојчић, Јован Деретић, Васо Милинчевић, Пејтар Пенуић, Љубомир Појовић, Јован Деретић и Душан Иванић. Часопис Друштва „Књижевност и језик у школи“ покренути је 1953, а први број изашао је 1954. године. Од 1956. године носи данашњи назив.

Уређивачки одбор

др ЖИВАН ЖИВКОВИЋ, секретар (Београд),

мр ЉИЉАНА БАЈИЋ (Београд),

др ДРАГАНА МРШЕВИЋ-РАДОВИЋ (Београд),

др ДАМЈАН ПЕТРОВИЋ (Приштина),

др ПЕТАР ПИЈАНОВИЋ (Београд),

др ЉИЉАНА СУБОТИЋ (Нови Сад),

др ЛИДИЈА ТОМИЋ (Подгорица)

Главни и одговорни уредник
др ЗЛАТА БОЈОВИЋ

Коректор
МИЛАН КРСМАНОВИЋ

Часопис излази четири пута годишње

Цена ове свеске је 30 динара

Годишња претплата за појединце 50 динара, за школе и институције 120 динара,
а за иностранство 40 USD

Претплату слати на текући рачун Друштва за српски језик и књижевност Србије
40806-678-2-10841.

Рукописе откуцане с проредом на машини (до 30 редова на страници) слати Уредништу:
Студентски трг 3, Београд

Рукописи се не враћају.

Тираж: 1000

Штампа: Чигоја штампа, Београд, Студентски трг 15, тел. 186-725, факс 625-954

YU ISSN 0456-0689

UDK 886.1/6+808.1/2:37

ЕГОН ФЕКЕТЕ (Београд)

О НОВОМ ПРАВОПИСУ СРПСКОГ ЈЕЗИКА ОПШТЕ ОЦЕНЕ И ДОМЕТИ

Појава новог правописа увек је прворазредан догађај за националну културу, поготово за нашу, с обзиром на то (1) да је наш досадашњи правописни узус стар и немењан читавих 36 година и (2) да су се у међувремену догодиле такве друштвено-културне промене које нису могле остати без судбинског утицаја и на наше језичке, а тиме и правописне прилике. Званична инаугурација Матичиног правописа, опет, утолико је у овом тренутку значајнија што је међу неколико постојећих дела ове врсте одабрано не само оно најбоље, већ и отуда што се ради о делу које је у нашој културној историји без преседана по потпуности стручне елаборације и без премца по висини научне верификације и квалификације. Сада с олакшањем можемо рећи – после низа неприципијелних покушаја да се омаловажи и постави на маргине културних прегнућа – Правопис Матице српске, дело тројице аутора, Митра Пешикана, Јована Јерковића и Мате Пижурице, добило је очекивано и заслужено признање, а наша писменост остварење од непроцењиве научне и прагматичне вредности.

Иако је нови Правопис Матице српске угледао светлост дана пре више од три године и већ тада добио најбоље оцене и препоруке наших најзначајнијих научних институција, његова примена ступа на снагу тек сада, одлуком надлежних министарстава.

Културна јавност, образована публика, а и мање упућени у правописне проблеме примиће ову вест можда с различитим осећањем, али, по свој прилици, с истим питањем – какве новине доноси нови правопис и по чему се разликује од досадашњег. Питање је значајно јер су у ове три деценије у нашој писмености укоренење и становите навике.

Мада је Матичин нови Правопис и по своме обиму и по тематици знатно опсежнији од онога претходног, из 1960. године, аутори су већ у самом почетку уводног дела књиге нарочито истакли да – „сврха овог приручника ... није да опозове /досадашњу/ правописну норму ...; он ту норму само осавремењује, дорађује и у потребној мери прилагођава и поправља, држећи се начела постојаности и континуитета српске књижевнојезичке културе и норме”. То је први значајан принцип. Други важан принцип аутори исказују овим ставом: „Настојали смо да иновације не иду мимо тежњи које су се испољиле у бољој јавној речи и кул-

тивисаном језичком осећању; понегде се претварајући и у обичајну норму, коју – наравно – треба уважавати не мање него писану”. То значи да се новим правописом „у високом степену одражава” норма прописивана ранијим правописом, с тим што се, као методолошки поступак, уводи „изричито указивање на односе те раније и садашње иновираних норми” – што је, признаћемо, коректан поступак и знатно олакшање за перцепцију и усвајање нових правописних норми. Овоме у прилог иду и резимирана поглавља најсложенијих питања (о употреби великог слова и спојеног/одвојеног писања) те правописни речник (као посебан одељак, што није ново у односу на ранији правопис).

У чему је, дакле, разлика између нове и старе правописне књиге?

Формално гледано, теме су у оба правописа исте или сличне, нови Матичин Правопис их детаљније разрађује, али тематски је знатно проширен, с обзиром на новине које је собом донело време. Док стари Правопис из 1960. г. има око 170 страница текста правила, нови их разрађује на око 300. У њему је посебан одељак посвећен *ѝисму* (настанку, међусобном односу европских писама, детаљно се приказују системи ћирилице и латинице у нашем језичком простору, развитак писма од Ђирила и Методија до данас, утврђују основне норми нашег писма итд.) што би требало да унесе више реда и уједначености у штампарске па и компјутерске текстове. Знатно је већи и комплетнији одељак о *инѝерѝункцији* и правописним знацима, темељније и потпуније је обрађено поглавље о писању и изговарању скраћеница, домаћих и интернационалних; врло прегледно је обрађено техничко уобличавање појединих типова текстова уз напомене о употреби знакова за „подбелешке” (фусноте), нумерисање одељака, систем подвлачења или истицања речи, примена појединих графичких типова слова, обликовање стубаца и пасуса итд. с обзиром на традиционалну, али и нову компјутерску технологију.

Посебну новину чини прилог о *именима и њиховој норми*, где су обрађена начела и традиција око избора личних имена, словенско именословно наслеђе, систем преобликовања имена у хипокористике, оцртане особине традиционалног и савременог именослова, изведена типолошка слика српских презимена, анализиране особине страних географских појмова на нашем терену, приказана домаћа урбана микротопонимија и њихова комуникативна погодност итд.

Најзначајнији одељак, који се не само обимом већ и системском обрадом проблема разликује од претходног правописног инструментарјума, представља студиозна елаборација *ѝранскриѝиѝије* и уобличавања речи страног и интернационалног лексичког материјала (поглавито имена, термина и сл.) који се преузима како из класичних тако и савремених европских и ваневропских језика (грчког, латинског, албанског, арапских и персијских, словенских језика, те јапанског, кинеског и др.), детаљно су разрађена правила за прилагођено писање имена чак из 14 језика са изворним латиничким писмом (односно латиничке верзије кинеског и сл. језика) итд.

Правопис се појавио у две верзије – у опширнијој, која је намењена за стручне кругове и наставнике (као дело које може да служи за припрему предавања) и у – краћој верзији, као школско издање, намењено за ученике и ширу, образовану публику.

БИТНИЈЕ ПРАВОПИСНЕ НОВИНЕ

Иако се може прихватити напомена аутора да у новом Матичином Правопису нема опозивања већ само осавремењивања старе норме, увођење нових одредби и измена старих природна су последица развоја и захтева наше модерне писмености. У ствари, неизмењен је теоријско-лингвистички приступ, а правописна решења су преузимања без промене (у највећем делу), или су у извесним појединостима допуњавана или мењана. Најрадикалније, али и најпотпуније су елаборирани одељци о прилагођеном писању и транскрипцији имена из страних језика, што је, међутим, у школском издању сведено на најмању меру.

За јавност, језичке практичаре, а посебно за школску едукацију, значајнија су решења која се тичу „класичних” правописних тема, оних око којих увек има највише недоумица, а то су: (1) употреба великог/малог слова, (2) одвојено или спојено писање речи и (3) гласовна уобличавања (једначења, разједначавања, упрошћавања сугласничких група и сл.), као и нека друга питања, таква као опредељење за лексичке или обличке (творбене) варијанте (типа *ѿолеваѿи/ѿоливаѿи*, *јефѿин/јевѿин*, *рањив/ранљив* и сл.), што су више граматичка него правописна питања.

Ми ћемо се, овом приликом, и то у најкраћем, позабавити само неким, основним питањима правописних иновација (за комплетнији увид у ствари, а посебно за теоријска образложења, ипак треба консултовати интегрални текст Правописа) настојећи да укажемо углавном на она решења која се у новом Правопису разликују од старог.

А. НОВИНЕ У ПИСАЊУ ВЕЛИКОГ/МАЛОГ СЛОВА

Основни принцип јесте – великим словом се пише све што је власито име. У том погледу промене су, у односу на Правопис из 1960, тројаке:

1. прописује се **велико слово** понегде и тамо где се раније писало мало, и то:

(а) Тако се, за разлику од досадашњег Правописа, великим словом пишу, у сложеним називима, и речи – *КОТАР(И)*, *КРАЈИНА*, *ЗАГОРЈЕ/ЗАГОРА* или *ПОДГОР(ИНА)*, дакле:

Книнска Крајина, *Тимочка Крајина*, *Горски Коѿар*, *Хрвајско Загорје*, *Бихаћка Крајина* и сл.

(б) Велим словом пишу се и прве речи назива *админисѿраѿивно-ѿериѿоријалних* и других *ѿодручја*, као:

Ваљевски срез, *Београдски ѿашалук*, *Моравски округ*, *Прва армијска обласѿ*, *Дринска бановина*, *Зворнички санѿак* и сл.

(в) Великим словом, пише се прва реч у двочланим/вишечланим називима *исѿоријских доѿађаја* и збивања, (буна, ратова, битака, примирја и сл.), као:

Француска револуција, *Косовска биѿка*, *Косовски бој*, *Маричка биѿка*, *Београдска оѿерација*, *Иѿмански мари*, *Први свейски раѿ*,

Сарајевски аџенџиџи, Илинденски устџанак, Сељачка буна, Пожаревачки мир, Бородинска биџка и сл.

Овде, међутим, треба напоменути да се овако пишу они „значајни историјски догађаји/који су/ добро џознаџи под тим називом у професионалним, а често и у ширим круговима”, тј. као властита имена могу се признати само „називи устџаљеноџ типа, а не и случајно и слободно стилизовани” (подвукао Е.Ф.), дакле: *’Косовска биџка’* = име/устаљени назив, али – *’биџка (бој) на Косову’* јер је то конструкција слободно формулисана, апелативног карактера, као да је речено – *’битка која се одиграла на Косову’* и сл.¹

Од овога треба разликовати ратове (и сличне догађаје) који се именују „описно”, тј. навођењем обеју страна учесница, као: *џурско-аустџријски раџи* (= сваки, било који), *иранско-ирачки раџи*, *балкански раџиови* (множина, не односи се ни на један конкретно), јер се овиме не обележава име догађаја већ само учесници у збивањима, зарађене стране и сл.

(г) Великим се словом пишу стране речце кад се нађу на почетку (без навођења имена):

Де Гол, Да Винчи, Ван Гоџ (у „међуположају” остаје малим словом: *Шарл де Гол*).

2. Мало слово се прописује тамо где се раније писало велико:

(а) у слободно конструисаним, *незваничним именима држава и земаља* по новоме се, за разлику од старог правила, само први члан назива пише великим словом, а *остџали малим*, као:

Турска џаревина, Хабзбурџка монархија, Дубровачка реџублика, Истџочно римско џарсџво, Трећи раџи и сл. како би се тиме назначила разлика између званичног имена државе (које се и надаље пише великим словом у свих речи) и онога које није званично и устаљено име.

(б) При писању вишечланих имена *небеских џела и сисџема* велико слово се своди само на први члан:

Млечни џуџи, Велики медвед, Велика кола, Кумова слама, Халејева комеџа итд.;

(в) за разлику од досадашње норме, самостално употребљене *џиџуле* „живих поглавара држава кад се не спомињу њихова имена” пишу се малим словом: *џредседник, краљ, величансџво* и сл.; велико слово се допушта у *курџоазним* приликама у *џисменом* обраћању, као:

¹ Исп. чл. 27 Правописа. Напомена: Овоме неки приговарају да је параметар *’познатости/непознатости’* догађаја, збивања, односно *’(не)устаљености’* имена субјективна категорија (зависи од нечије образованости, обавештености и сл.), па тиме, наводно, цела ствар не може да функционише као оптимална норма. Таква примедба биће ипак да не стоји, јер онај ко пише свакако зна (познаје оно) о чему пише, а употребом великог слова управо сигнализира другоме (читаоцу који то не мора да зна) да је у питању *име* нечега општепознатог, одн. оног догађаја који се по својој посебности и разликује од свих или било којих других који би могли доћи у питање.

Ви (за једну особу), *Ти*, *Твој*, а у вишечланих титула велико слово се пише само у прве речи: *Ваша свейосици*, *Ваше величансйво*, *Госйодине йредседниче* и сл.

3. Следећа измена односи се на писање *назива улица*, с тим што се уводи – *двојсйво*. Полази се, наиме, од начела да сама реч *улица* не мора обавезно бити део *имена* па се, отуда, та реч и не мора (мада може) обавезно писати великим словом. Наиме,

(а) ранг апелативне именице 'улица' начелно има онда када се налази испред властитог имена (нарочито ако је у скраћеном облику – 'ул.'), тако да се 'улица' може и изоставити (нпр.: 'станујем у улици Бранка Радичевића бр. 5', али и – 'станујем у Бранка Радичевића број 5', дакле, без навођења речи 'улица');

(б) напротив, великим словом ће се 'улица' писати када се то жели (сходно правилима из Правописа од 1960), а обавезно онда када се 'улица' не може, по природи ствари, изоставити, као у случајевима типа: *Улица бресйова*, *Улица йалих бораца*, *Улица слободе* и сл. (не може се рећи – 'станујем у бресйова број 5' или сл.).

Исти је случај и кад су у имену апелативи типа *йтрғ*, *кеј*, *сквер*, *булевар* и сл., као у: *Сквер ослободилаца*, *Булевар револуције*, *Кеј ослобођења*, *Трғ Рейублике*, *Трғ жрйава фашизма* (али – 'трғ Славија' – 'трғ' малим словом, јер није обавезни елеменат имена).²

Б. НОВИНЕ У ПИСАЊУ СИНТАГМИ: РАЗДВОЈЕНО, СА ЦРТИЦОМ, СПОЈЕНО

У односу на Правопис из 1960. измене, тамо где су вршене, учињене су: или (1) у корист одвојеног писања (све што може да функционише одвојено не треба писати заједно) или (2) у корист спојеног, а не полусложеничког писања (са цртицом), при чему се, међутим, посебно узимају у обзир семантичко-лексичка дистинкција, али и створене навике у пракси.

С обзиром на то да се у говорној пракси често ради о најновијим језичким појавама, онима које задиру у језичко осећање а и у семантичко-граматички систем (са којим понекад нису у сагласности) није увек лако и могуће правописним узусом потпуније обухватити све случајеве и одредити стабилне прописе, па отуда овај одељак правописних одредби и допушта највише двојства и колебања.

У складу са ранијим Правописом –

1. *осйаје одвојено*:

до враја, *до виђења*, *на йример*, *у сйвари*, *у име (народа)*, *у здравље*, *у инайй*, *на велико*, *на мало*, *на леййо*, *на јесен*, *с йролећа*, *йод зиму*, *без*

² Сумаран преглед правила о писању великог/малог слова дат је у школском издању Правописа српског језика, (изд. Матице српске и Завода за уџбенике и наставна средства, Београд 1995) у т. 40, стр. 37–40, у одељку под насловом *Ойишйи осврйи на йисање великог слова*.

на одмѣи и наодмѣи, на ѿреѣк и наѿреѣк, на смрѣи и насмрѣи, на ушѣирб и наушѣирб, с раскида и сраскида, на руку и наруку итд.

Начелно, по одредбама новогa Правописа – **цртица се ређе пише**, тј. мање је полусложеница него раније; тежи се „логичнијем” писању с наслоном на језичко осећање, а не на круту прескрипцију. Тиме се удовољава и обичајној норми, у којој се испољила тежња да се цртица пише знатно ређе него што је то било правописом прописивано. Отуда нови Правопис прихвата такву праксу и предност даје томе да се пише:

6. одвојено уместо полусложенице, као:

радио ѿрограм, гала концерѣи, неѣио ѣежина, бизнис клуб, видео огласи, ѣоѣ рок хиѣови, авис ѣаѣрола, радио ревија, цез оркесѣар, жиро рачун, колор филм, Радио Београд, радио драма, ТВ реклама, видео касеѣа, Оријенѣ ексѣрес, јафа кекс, ѣарадајз чорба, арго суѣа, рок ѣевач, камѣ ѣриколица, добош ѣорѣа, квази докѣор, цез музика и сл., као: Хајдук Вељко, баба Сѣана, ѣеѣка Мара, Херцеѣ Нови и др.

На овај начин се полази од осећања да у оваквим случајевима нема семантичке нужности, а ни изразитих морфолошких услова за срастање, јер сваки елеменат синтагме има изразито аутохтоно значење (што, истина, у неким случајевима зависи од језичког осећања) па Правопис не узима за грешку ако би се неке од наведених синтагми третирали као лексички сраслији појмови и писали заједно или са цртицом: цез-музика, рок-ѣевач и сл. (тј. онако како је то било по старом Правопису).

7. Писање полусложеница (са цртицом), сходно наведеноме, допушта се, дакле, у начелу, као двојство, онда када се осећа

(а) знатније лексичко обједињење делова спојенице, као у:

ремек-дело, рак-рана, клин-чорба, сѣомен-ѣлоча, сѣомен-дом, извор-вода, узор-мајка;

(б) са цртицом ће се писати и спојеви у којих се уместо два акцента тежи једноме, као:

гас-ламѣа, веѣи-машина (али бормашина, јер бор- нема посебно значење) кварц-ламѣа, фикс-идеја и сл. или

(в) када непроменљива именица „заменеује” регуларно постојећи придев:

шах-клуб (м. шаховски), сѣорѣи-клуб (м. спортски), клуб-гарниѣура и сл., одн. тамо где цртица има значење: „и”, као у: ѣоѣ-рок музика, Би-Би-Си, ауѣо-моѣо ѣрке и сл. тј. када се први део осећа као недовољно самостална детерминативна лексема.

(г) Цртица ће се успоставити и између детерминатива и властитог имена, ако је спој такав да треба јасно сачувати посебност другог дела саставнице, као у примерима:

анѣи-Американац, назови-Србин, анѣи-Диринѣ, суѣер-Енѣлез, екс-Чехословачка, ѣолу-Иѣалијан и сл.

Другачије се поступа тамо где се саставнице могу спојити у једну, лексикализовану реч, такву која и означава „јединствену” семантичку представу, као:

ѣроамериканац, новобеограђанин, анѣлоамериканац, ѣросрбин, назовисрбин, надрилекар, надрисликарсѣво, анѣифаѣисѣа, ексѣра-

йрофийи, суйерсила и сл.; исти „ранг” имају и негирани етници: *несрбин, неенглез, небоограђанин*.

Ако се на овај семантички „стопљен” начин могу разумети и неки спојеви из претходних двеју позиција, могуће их је писати и спојено: *суйеренглез, назовисрбин* (не и великим словом – *Назовисрбин и сл.).

Дакле, и поред тога што су правила о овим питањима у новом Правопису разуђеније разрађена него у старом, уопштено узев, великих промена нема, сем што су колебања нешто „слободнија” и то стога што карактер спојева, од којих су многи модерне иновације, није увек једноставно одредити, утврдити, наиме, када једна реч функционише као самостална лексема, а када настаје тешњи семантички спој (полу)сложенице. Отуда се препоручује ослањање колико на прописе толико, ако не и више, на оно што се зове језичко осећање или, у другим приликама, уходаност у пракси. Може се чак рећи да принцип – „оно што је уобичајено” постаје све значајнији као правописни узус, иако такав став изгледа правопису непримерен.

В. УЈЕДНАЧАВАЊЕ СУГЛАСНИЧКИХ СПОЈЕВА

Мање-више, нови Правопис не одступа начелно од старог.

(а) Једначење/губљење сугласника се не врши на крају префикса у конструкцијама типа: *йодџексий, јурисдикција, гангсџер* (страно -ng- се не једначи), *драгсџор, йосџидиџломски*; међутим,

(б) *џ, џ* у сложеницама исјед африкаџа (*ч, џ, џ, џ, џ*, дакле онима који имају у себи елеменат гласа т/д – *ч < тџ; џ < тј; џ < дј; џ < дж; џ < тс*) нови Правопис задржава једначење по звучности: *йоџџениџи, оџџеџиџи, наџџчовек, џреџџас, йодџараџи, йодџубриџи*.

(в) у страним именима једначе се по звучности *с/з* и *ш/ж*: *Дрезден, Визбаден, Глазџов, Ружди*,

(г) група *-нџ > мџ*, а *-нџ > мџ* у оквиру једночланих лексема и даље гласе: *сџамбени, џрехрамбени, одбрамбени* и сл., а на саставу сложених речи такво једначење изостаје: *једанџуџи, сџранџуџиџа, наједанџуџи* и сл.

С обзиром на то да је у јавним гласилима било неразумевања и погрешних интерпретација о овоме, рећи ћемо, на крају, још то да Правопис од именица на *-иџа* и њених стандардних придевских образовања облика на *-иџин* (*Милиџин*), признаје, али само од именица на *-чиџа* (*чи-чиџа, сџрема-чиџа, Ан-чиџа*), због гласовног нагомилавања, облике присвојних придева на *-чиџин* (место *-чиџин*): *Ан-чиџин, сџремачиџин, чиџиџин* (место: *Анчиџин, сџремачиџин* и сл.).

РЕЧНИК у Правопису из 93. је у односу на правописни речник из 1960. оскуднији и без акцента (али су унете све речи о којима се у тексту Правописа говори) јер је у међувремену изашао шестотомни Речник Матице српске, а предстоји и објављивање једнотомног Речника српског језика, што треба сматрати допуном правописној норми. Правописни речник садржи око 10.000 речи распоређених у тзв. лексичким гњездима

(нпр. уз одређени правописни проблем наводе се све одреднице истог лексичког гнезда, као: *хлеб, хлебни, хљебар, хљебара, хљебарев, хљебаров, хљебарица, (-ичин), хљебарка (даш. -ки), хљебарница*) с упућивањем на место (под)тачку где се налази и објашњење одговарајућег правила. Писци су полазили од тога да за комплетнији увид у лексику, акценат и сл. треба консултовати шестотомни Речник Матице српске, те једнотомни речник српског језика (који је био у припреми, а сада је у завршној фази – пред изласком из штампе).

Иако промене изгледају опсежне, ипак се може закључити да се ослањају или на уобичајену праксу, али и на језичко осећање писца, односно логику значења. Читаоцу ће у томе за разумевање ствари и опредељење послужити у Правопису изричито наведена одступања од досадашње норме, односно резимирани преглед поглавља о спојеном и одвојеном писању.

У осталим сегментима правописне норме нема знатнијих иновација ни недоумица. Ипак, корисници Правописа ваљаће да уложи напор усмерен не само на то да се правила науче већ, више од тога, да се разумеју његова објашњења. За онога ко жели да сазна не само како се нешто пише већ и зашто се тако пише – нови Правопис, нарочито у својој широј верзији, даје исцрпна објашњења.

Egon Fekete

ON THE NEW ORTHOGRAPHY OF THE SERBIAN LANGUAGE

General Appraisal and Achievements

Summary

The paper touches on the basic principles of the new Matica Srpska Orthography (by M. Pešikan, J. Jerković, M. Pižurica), and dwells only on certain rules which have been altered in relation to the Orthography of 1960. Attention is drawn to the following modifications in capitalization: 1. cases where capitalization is introduced (in the words *Krajina, Kotar, Zagorje/Zagora, Podgorina*, the names of administrative and territorial districts of the type *Valjevski srez*, of historical events of the type *Prvi svetski rat*, in foreign particles in initial position of the type *De Gol*); 2. cases where a capital letter has been replaced by a lower-case letter (in the unofficial names of states and countries of the type *Otomanska imperija*, of celestial bodies of the type *Veliki medved*, the titles of rulers of the type *kralj, predsednik*); 3. cases where the word "ulica" is treated differently ("*Ulica* Nikole Tesle" and "*ulica (ul.)* Nikole Tesle") depending on whether it is considered an integral part of the name (which is unequivocal only in names of the type *Ulica slobode*) or not.

Corrections in the writing of syntagmatic/binomial lexical expressions are pointed out as a special problem. The orthographic solution favours the less frequent use of the hyphen (of semi-compound words), i.e. preference is given to the writing of such expressions as single words instead of semi-compound words (*autostrada, fotomontaža, nazoviprijatelj, motokultivator, Austrougarska*), or separately as two words with the omission of the hyphen (*alfa zraci, žiro račun, Kir Janja, Radio Beograd*). Some compound words are now written as two separate words (*do tamo, na prečac, bruto težina, do kraja, za uzvrat*), and, less frequently, words which were written separately are now written as compounds (*nažalost, naizgled, predveče*). In some cases the separate writing of words is preferred, but the use of the hyphen is also allowed (as in *radio(-)drama, Sava(-)centar, džez(-)muzika, kolor(-)film*).